

บทที่ 1

คุณสมบัติของเสียง

1. คุณสมบัติของเสียงทั่วไป
2. ธรรมชาติของคลื่นเสียง
3. ทิศทางของเสียง
4. ความยาวของคลื่นและความถี่
5. ความเร็ว ความยาว และความถี่ของเสียง
6. ความดัง ความกด และระดับของเสียง
7. เสียงและระยะทาง
8. หูและการได้ยิน
9. เสียงรบกวน

แบบประเมินผลก่อนเรียน

วัตถุประสงค์ เพื่อประเมินความรู้เดิมของนักศึกษาเกี่ยวกับเรื่องเสียง

ข้อแนะนำ อ่านแบบทดสอบอย่างละเอียดแล้วกาเครื่องหมาย × บนข้อย่อยที่ตอบคำถาม
ที่ดีที่สุด โปรดใช้เวลาไม่เกิน 10 นาที

เสียงที่รับฟังได้ส่วนใหญ่จะผ่านตัวกลางอะไร? อากาศคลื่นวิทยุสายโลหะเครื่องรับอิเล็กทรอนิกส์เสียงรบกวนที่เกิดอันดับแรกสุดคือข้อใด จากการเร่งเครื่องจากปลายท่อไอเสียจากการระเบิดของเชื้อเพลิงจากอากาศรอบ ๆ รถยนต์ข้อใดอธิบายลักษณะการเดินทางของเสียงในอากาศได้ถูกต้อง แกว่งแซ่ในอากาศโยนก้อนหินลงในสระน้ำนิ่งกระโดดลงในกระบะทรายกวาดไว้เรียบเคาะช้อนส้อมแล้วรับฟังเสียงเสียงที่รับฟังทางด้านหน้าผู้พูดจะดังกว่าด้านหลังที่เดซิเบล 7101618	“จำนวนของยอดคลื่นช่วงอัด” คืออะไร? ความยาวคลื่นความถี่ความดังรังสีของเสียงเสียงดนตรีชนิดใดน่าจะมีความถี่สูงสุด ฉิ่งกลองระนาดเปียโนโน้ตต่ำ“ระยะทางการรับฟังหารด้วยความถี่เสียง” หมายถึงอะไร ความเร็วความดังความถี่ความยาวข้อความใดไม่ถูกต้อง เสียงดังเท่ากันความยาวคลื่นย่อมเท่ากันความดังคือความสูงของยอดคลื่นจำนวนครั้งของการสั่นสะเทือนเรียกความถี่ความถี่สูงคลื่นมักจะสั้น

9. ไดน์ต่างจากเดซิเบลในข้อใด
- ไดน์เป็นหน่วยวัดความกดดัน
เดซิเบลวัดความถี่
 - ไดน์วัดความดัง
เดซิเบลวัดความกดดัน
 - ไดน์วัดความกดดัน
เดซิเบลวัดความดัน
 - ไดน์วัดความถี่ เดซิเบลวัดความดัง
10. มาตราส่วนที่ใช้วัดความรู้สึกว่าเสียงดังขึ้น
เป็นสองเท่าคือข้อใด
- SONES
 - PHONS
 - dB
 - DYNES
11. เมื่อความถี่ของเสียงเปลี่ยนไปสามารถวัด
ด้วยหน่วยที่เรียกว่าอะไร
- SONES
 - PHONS
 - dB
 - DYNES
12. ถ้าระยะทางเพิ่มเป็นสองเท่าอะไรจะเพิ่ม
ขึ้น 4 เท่า
- ความยาวคลื่น
 - ความถี่
 - ความเข้มของเสียง
 - ช่วงหน้าคลื่น
13. ถ้าระยะทางเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่า อะไรจะ
ลดลงครึ่งหนึ่ง
- ความดัง
 - ความถี่
 - ความสูงของคลื่น
 - ไม่มีข้อใดถูกต้อง
14. หูพิการจากดิสโก้ให้คนน่าจะมีลักษณะเช่นใด
- แก้วหูห้อยนยาน
 - ใบหูผิดปกติ
 - การรับฟังลดประสิทธิภาพโดยเฉพาะ
เสียงดัง
 - มีน้ำหนอง
15. อวัยวะรูปหอยโข่งตั้งอยู่ส่วนใดของหู
- ชั้นนอก
 - บริเวณใบหู
 - ชั้นกลาง
 - ชั้นใน
16. เสียงรบกวนจากหลอดฟลูออเรสเซนต์
เกิดจากอะไร?
- บอลลาสต์
 - ไฟฟ้าภายในหลอด
 - ไฟฟ้าจากสาย
 - แสงในหลอดไฟ
17. เสียงรบกวนชนิดใดที่ขจัดได้โดยการหยอด
น้ำมัน
- TAPE NOISE
 - คนเดินชั้นบน
 - หลอดไฟ
 - เสียงคุย
18. S/N RATIO ในข้อใดที่ควรเลือกซื้อ
- 55/55
 - 56/61
 - 3/65
 - 80/17

1. ธรรมชาติของคลื่นเสียง

ตารางภาพที่ 1 แสดงถึงการสั่นของเส้นเชือก ทำให้อากาศถูกอัดตัวและคลายตัวเกิดลูกคลื่นเสียงซึ่งประกอบด้วย

- ก. AMPLITUDE หมายถึงความสูงของยอดคลื่น
- ข. WAVE LENGTH หมายถึงระยะทางระหว่างยอดคลื่น 2 ยอด
- ค. CYCLE หมายถึงการเกิดการสั่นสะเทือนครบ 1 รอบ (ประกอบด้วยช่วงอัดและช่วงขยาย)

2. ทิศทางของเสียง

เสียงจะเดินทางออกรอบทิศทางหรือเรียกว่าเป็นแบบ SPHERICAL ตามภาพที่ 2 ซึ่งประกอบด้วย

- ก. WAVE FRONT หมายถึงช่วงหน้าคลื่น
- ข. SOUND RAY หมายถึงรัศมีของเสียง
- ค. SOURCE คือแหล่งกำเนิดของเสียง

ภาพที่ 3 แสดงการรับฟังเสียงจากทิศทางที่แตกต่างกัน

กรณีที่ 1

การรับฟังเสียงคลื่นเสียงความถี่สูงหรือ HIGH FREQUENCIES จะพบว่าผู้ฟังด้านหลังของแหล่งกำเนิดเสียงจะได้ยินเสียงดังน้อยกว่าผู้รับฟังด้านหน้า (ที่มีลูกศรชี้) ถึง 18 เดซิเบล ทั้งนี้ให้พิจารณาจากวงกลมแต่ละวงซึ่งเป็นวงแสดงความดัง 5 เดซิเบล ในทำนองเดียวกัน คนที่นั่งด้านข้างจะรับฟังเสียงเบากว่าด้านหน้า 7 เดซิเบล

กรณีที่ 2

การรับฟังเสียง ความถี่ปานกลาง (MIDDLE FREQUENCIES) ผู้รับฟังด้านหลังจะได้ยินเสียงน้อยกว่า ผู้รับฟังด้านหน้าถึง 8 เดซิเบล ส่วนการรับฟังด้านข้างจะได้ยินเสียงเบากว่าด้านหน้าถึง 3 เดซิเบล

3. ความยาวคลื่นและความถี่

ก. ความยาวคลื่น (WAVE LENGTH) หมายถึงระยะทางระหว่างยอดคลื่นสองลูก

ข. ความถี่ (FREQUENCIES) หมายถึงจำนวนครั้งของการสั่นสะเทือนต่อวินาทีของโมเลกุลของอากาศ

ค. ความถี่สูง (HIGH FREQUENCIES) หมายถึงคลื่นที่มีความยาวสั้น ๆ

ง. ความถี่ต่ำ (LOW FREQUENCIES) หมายถึงคลื่นที่มีความยาวคลื่นยาว

4. ความยาวคลื่น

หมายถึง ระยะทางที่รับฟังได้หารด้วยความถี่ของเสียง เช่นเสียงดนตรีชนิดหนึ่งมีความถี่ 100 รอบ/วินาที สามารถรับฟังในระยะห่างออกไป 1,100 ฟุตได้ใน 1 วินาที

$$\text{แสดงว่าเสียงนี้มีความยาวคลื่นเป็น } \frac{1,100}{100} = 11 \text{ ฟุต}$$

5. ความกดดันของเสียง สามารถวัดได้ด้วยหน่วยน้ำหนักที่เรียกว่า ไดน์ (DYNE)

ความกดดันที่รับฟังได้ปกติ

$$= .0003 \text{ ไดน์ต่อตารางเซนติเมตร}$$

ความกดดันที่ทำให้รำคาญ

$$= 300 \text{ ไดน์ต่อตารางเซนติเมตร}$$

6. เสียงและระยะทาง

- ก. เมื่อระยะทางเพิ่มขึ้นสองเท่าช่วงหน้าคลื่น (WAVE FRONT) จะเพิ่มขึ้นสี่เท่า
- ข. เมื่อระยะทางเพิ่มขึ้นสองเท่า ความดังของเสียงจะลดลง 6 เดซิเบล
- ค. เสียงที่ลดความดังลง 10 เดซิเบล จะทำให้รู้สึกถึงความดังลดลง 2 เท่า

ตามภาพที่ 5

แสดงการรับฟังเสียงการพูดกลางแจ้ง การรับฟังเสียงสนทนาปกติธรรมดา ห่างจากผู้พูด 3 ฟุต จะได้ยินเสียงชัดเจนเท่ากับการรับฟังเสียงพูดดังมาก ๆ ที่ห่างออกไป 48 ฟุต

7. หูและการได้ยิน

หูแบ่งออกเป็นสามส่วนใหญ่ ๆ ตามภาพที่ 6 กล่าวคือ

1. หูส่วนนอก
2. หูส่วนกลาง
3. หูส่วนใน

ประสิทธิภาพของการรับฟังเสียงของมนุษย์ จะเริ่มเสื่อมลงหลังอายุ 25 ปีขึ้นไป

8. เสียงรบกวน (NOISE)

หมายถึง เสียงที่ไม่ต้องการ หรือ เสียงใด ๆ ที่เราไม่มีความต้องการให้เกิดขึ้น เสียงเหล่านี้อาจแบ่งเป็น 3 ชนิดด้วยกัน คือ

1. เสียงที่เกิดจากอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น หลอดไฟ บาลลาสท์ สายไฟ เครื่องปรับอากาศ
2. เสียงที่เกิดจากเทปบันทึกภาพ หรือเทปบันทึกเสียง
3. เสียงที่เกิดรวม ๆ กัน ทั้งข้อหนึ่ง และข้อสอง

S/N RATIO หมายถึง สัดส่วนระหว่างสัญญาณ (S) กับเสียงรบกวน (N) แสดงว่าเครื่องเสียงนั้นจะให้สัญญาณออกมาที่เดซิเบลก่อนที่จะมีเสียงรบกวนตามมา เช่น $S/N = 50/1, -50/1$

ทั้งสองข้อมีความหมายเช่นเดียวกันคือจะมีสัญญาณออกมา 50 เดซิเบลก่อนที่จะมีเสียงรบกวน 1 เดซิเบล สำหรับเครื่องหมายลบไม่มีผลทางคณิตศาสตร์ จะเขียนไว้หรือไม่ก็ได้

แบบประเมินผลหลังเรียน

วัตถุประสงค์ เพื่อประเมินความรอบรู้ที่นักศึกษามีขึ้นหลังจากศึกษาเนื้อหาสาระในบทที่ 1 มาแล้ว

วิธีการ อ่านคำถามแต่ละข้ออย่างละเอียด แล้วกาเครื่องหมายลงบนข้อเลือกที่เหมาะสม

1. ระยะทางการรับฟังหารด้วยความถี่เสียง หมายถึงอะไร ก. ความเร็ว ข. ความดัง ค. ความถี่ ง. ความยาว 2. ไตน์ต่างจากเดซิเบลในข้อใด ก. ไตน์วัดความกดดัน เดซิเบลวัดความถี่ ข. ไตน์เป็นหน่วยวัดความกดดัน เดซิเบลวัดความถี่ ค. ไตน์วัดความดัง เดซิเบลวัดความกดดัน ง. ไตน์วัดความถี่ เดซิเบลวัดความกดดัน 3. เสียงที่รับฟังได้ส่วนใหญ่จะผ่านตัวกลางอะไร? ก. อากาศ ข. คลื่นวิทยุ ค. สายโลหะ ง. เครื่องรับอิเล็กทรอนิกส์ 4. เสียงดนตรีชนิดใดน่าจะมีความถี่สูงสุด ก. นิ่ง ข. กลอง ค. ระนาด ง. เปียโนโน้ตต่ำ	5. เสียงที่รับฟังทางด้านหน้าผู้พูดจะดังกว่าด้านหลังที่เดซิเบล ก. 7 ข. 10 ค. 16 ง. 18 6. ข้อความใดไม่ถูกต้อง ก. เสียงดังเท่ากันความยาวคลื่นย่อมเท่ากัน ข. ความดังคือความสูงของยอดคลื่น ค. จำนวนครั้งของการสั่นสะเทือนเรียกความถี่ ง. ความถี่สูงคลื่นมักจะสั้น 7. “จำนวนของยอดคลื่นช่วงอัด” คืออะไร? ก. ความยาวคลื่น ข. ความถี่ ค. ความดัง ง. รังสีของเสียง 8. เสียงรบกวนที่เกิดอันดับแรกสุดคือข้อใด ก. จากการเร่งเครื่อง ข. จากปลายท่อไอเสีย ค. จากการระเบิดของเชื้อเพลิง ง. จากอากาศรอบ ๆ รถยนต์

9. ข้อใดอธิบายลักษณะการเดินทางของเสียงในอากาศได้ถูกต้อง
- แกว่งแซ่ในอากาศ
 - โยนก้อนหินลงในสระน้ำนิ่ง
 - กระโดดลงในกระเบประยกวาดไว้เรียบ ๆ
 - เกาะซ้อนส้อมแล้วรับฟังเสียง
10. S/N RATIO ในข้อใดที่ควรเลือกซื้อ
- 55/55
 - 56/61
 - 3/65
 - 80/7
11. ถ้าระยะทางเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่าอะไรจะเพิ่มขึ้น 4 เท่า
- ความยาวคลื่น
 - ความถี่
 - ความเข้มของเสียง
 - ช่วงหน้าคลื่น
12. เสียงรบกวนชนิดใดที่ขจัดได้โดยการหยอดน้ำมัน
- TAPE NOISE
 - คนเดินชั้นบน
 - หลอดไฟ
 - เสียงคุย
13. เมื่อความถี่ของเสียงเปลี่ยนไปสามารถวัดด้วยหน่วยที่เรียกว่าอะไร
- SONES
 - PHONS
 - dB
 - DYNES
14. อวัยวะรูปหอยโข่งตั้งอยู่ส่วนใดของหู
- ชั้นนอก
 - บริเวณใบหู
 - ชั้นกลาง
 - ชั้นใน
15. หูพิการจากดิสโก้เกิดน่าจะมีลักษณะเช่นใด
- แก้วหูห้อยนยาน
 - ใบหูผิดปกติ
 - การรับฟังลดประสิทธิภาพโดยเฉพาะเสียงดัง
 - มีน้ำหนอง
16. ถ้าระยะทางเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่า อะไรจะลดลงครึ่งหนึ่ง
- ความดัง
 - ความถี่
 - ความสูงของคลื่น
 - ไม่มีข้อใดถูกต้อง
17. เสียงรบกวนจากหลอดฟลูออเรสเซนต์ที่เกิดจากอะไร?
- บอลลาสต์
 - ไฟฟ้าภายในหลอด
 - ไฟฟ้าจากสาย
 - แสงในหลอดไฟ
18. มาตรฐานที่ใช้วัดความรู้สึกว่าเสียงดังขึ้นเป็นสองเท่าคือข้อใด
- SONES
 - PHONS
 - dB
 - DYNES

เฉลยคำตอบแบบประเมินผลประจำบทที่ 1

เฉลยแบบประเมินผลตนเองก่อนเรียน	เฉลยแบบประเมินผลตนเองหลังเรียน
1. ก	1. ง
2. ค	2. ก
3. ข	3. ก
4. ง	4. ก
5. ข	5. ง
6. ก	6. ก
7. ง	7. ข
8. ก	8. ค
9. ค	9. ข
10. ก	10. ง
11. ข	11. ง
12. ง	12. ก
13. ง	13. ข
14. ก	14. ง
15. ง	15. A
16. ก	16. ง
17. ก	17. ก
18. ง	18. ก
19. —	19. —
20. —	20. —

ผลการประเมินการศึกษาบทที่ 1

ก. คะแนนก่อนเรียน

$$\begin{aligned} \text{คิดเป็นร้อยละ} &= \frac{100}{18} \times \text{คะแนน} \\ \text{ก่อนเรียน} &= \end{aligned}$$

ข. คะแนนหลังเรียน

$$\begin{aligned} \text{คิดเป็นร้อยละ} &= \frac{100}{18} \times \text{คะแนน} \\ \text{หลังเรียน} &= \end{aligned}$$

หมายเหตุ จำนวนร้อยละในข้อ ข. จะต้องได้อย่างน้อย 90 ขึ้นไปนักศึกษาจึงจะผ่านไปเรียน
บทที่ 2 ต่อไป